

Szolnoki Törvényszék, mint másodfokú bíróság
2.Bf.1030/2016/3. szám

A szexuális erőszak büntette miatt [REDACTED] ellen a Szolnoki Törvényszéken 2.Bf.1030/2016/3. számon folyamatban lévő büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék Szolnokon 2017. március 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A törvényszék a 2.Bf.1030/2016/6. számú büntetőeljárást felfüggeszti és alkotmánybírósági eljárást kezdeményez a Kúria 2/2016. számú jogegységi határozata alaptörvényellenességének megállapítása, a közzététel napjára visszamenőleges hatályú megsemmisítése és a jogegységi határozat alkalmazásával jogerősen lezárt büntetőügyek felülvizsgálatának elrendelése végett.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 6.B.907/2015/14. számú vádiratában [REDACTED] vádlottat a Btk. 197. § (2) bekezdésében meghatározott és (4) bekezdés a) pont 2. fordulat szerint minősülő 12. életévét be nem töltött hozzátartozó sérelmére szexuális cselekmény végzésével elkövetett szexuális erőszak büntetével vádolta.

A Szolnoki Törvényszék 2015. december 9. napján kelt 7.B.1061/2015/4. számú és a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.27/2016/2. számú végzésével 2016. január 25. napján jogerőre emelkedett végzése alapján – melyben az ügyet a büntetőeljárás lefolytatása végett a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Karcagi Járásbírósághoz tette át – a Karcagi Járásbíróság folytatta le.

A Karcagi Járásbíróság 3.B.72/2016/9. számú 2016. május 17. napján kihirdetett ítéletében a vádlottat bűnösnek mondta ki szexuális erőszak büntetében a Btk. 197. § (2) bekezdése alapján, ezért [REDACTED] vádlottat 3 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg.

Az ügyész által a vádlott terhére hosszabb tartamú fegyházbüntetés és közügyektől eltiltás büntetés kiszabása végett, valamint a védő által enyhítés irányában bejelentett fellebbezés folytán az eljárás a Szolnoki Törvényszéken 2.Bf.1030/2016. számon van folyamatban.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a vádlott 2004. év óta egy háztartásban élt fiával, annak feleségével, valamint három kiskorú unokájával, valamint fia feleségének korábbi kapcsolatából származó gyermekével. A család együttélése során több alkalommal is előfordult, hogy a kiskorú gyerekekre a szülők távollétében a vádlott felügyelt.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	111/1102-0/2017
Érkezett:	2017 MÁJ 12.
Példány:	3
Melléklet:	3x3
Kezelőiroda:	[REDACTED]

2015. július 5. napján tizenkettedik életévét be nem töltött unokája a vádlottnak a hálószobában az ágyon játszott, a kislány a játékot követően a nagyapja mellé feküdt, beszélgettek. A beszélgetés közben a vádlott saját nemi vágyának felkeltése, illetve fenntartása érdekében a gyermek nadrágjába és alsóneműjébe belenyúlva a kezével simogatni kezdte a sértett nemi szervét. A vádlott a cselekmény hatására szexuális izgalmi állapotba került. A kiskorú sértett kérte a vádlottat, hogy hagyja abba a cselekményét, ekkor az a cselekmény folytatásával felhagyott. A kiskorú sértett a szobát elhagyta és az esti órákban édesanyjának beszámolt a történetéről.

A vádlott a kiskorú sértett életkoráról tudomással bírt.

-○-

A 2012. évi C. törvény, (továbbiakban Btk.) 197. § (1) bekezdése szerint szexuális erőszakot követ el, és büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki:

a) a szexuális kényszerítést erőszakkal, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel követi el

b) más védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát szexuális cselekményre használja fel.

(2) bekezdés szerint szexuális erőszakot követ el az is, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel büntetendő, aki tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet.

(3) bekezdés szerint a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el,

b) az elkövető hozzátartozója vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt álló személy sérelmére követi el vagy

c) azonos alkalommal egymás cselekményéről tudva többen követik el.

(4) bekezdés szerint öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő,

a) aki az (1) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés b) vagy c) pontjában meghatározott bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére követi el, vagy

b) ha a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

-○-

A Kúria 2/2016. Büntető jogegységi határozata (Magyar Közlöny 2016. november 3.) (továbbiakban: BJE) rendelkező része szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 197. § (1) bekezdésébe ütközik és a (2) bekezdésre figyelemmel (4) bekezdés a) pontja szerint minősül a tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak büntette, ha a bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt áll, függetlenül attól, hogy azt kényszerítéssel valósította-e meg.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség hivatkozott vádirata megfelel a Kúria 2/2016. számú jogegységi határozatában foglalt minősítésnek.

2.Bf.1030/2016/3. szám

A Szolnoki Törvényszék 7.B.1061/2015/4. számú és a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.27/2016/2. számú áttételt elrendelő végzése szerint a cselekmény a Btk. 197. § (2) bekezdése szerint minősül, így ellentétes a Kúria 2/2016. számú jogegységi határozatában foglalt minősítéssel.

-o-

Az Alaptörvény XXV. cikk (3) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásról szóló 2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bekezdés c) pontja szerint a Kúria jogegységi határozata a bíróságokra kötelező.

A törvényszék álláspontja szerint a Kúria hivatkozott határozata alaptörvény-ellenes, megsérti az Alaptörvény C. cikk (1) bekezdését (hatalommegosztás elvét) és a XXVIII. cikk (4) bekezdését (a nullum crinen-nulla poena sine lege elvéből fakadó kötelezettséget).

Az alaptörvény-ellenesség a törvényszék véleménye szerint az alábbiak miatt állapítható meg:

A Büntető Jogegységi Határozat abban a kérdésben foglal el igenlő álláspontot, hogy a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott minősítő körülmény alkalmazható-e a (2) bekezdésben meghatározott alapesetre és ez által minősíthető-e a cselekmény a (4) bekezdés a) pontja szerint.

A BJE álláspontja az, hogy öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett a tizenkettő éven aluli sértett hozzátartozója, stb., akkor is, ha a szexuális cselekményt kényszerítés nélkül, a sértett beleegyezésével és akkor is, ha a sértett erőszak vagy kvalifikált fenyegetés útján történő kényszerítésével követi el.

A Büntető Jogegységi Határozat rendelkező része generálisan (1) bekezdésbe ütközőnek minősíti a cselekményt, holott annak két fordulata az a) és b) pont szerinti változata kizárja egymást.

A BJE szövegezéséből (indokolás 11. oldal) inkább minősített esetnek tekinti a (2) bekezdést. A dogmatikai alaptétel szerint azonban a (2) bekezdés nem tekinthető minősített esetnek, mert a minősített eset maradéktalanul bele kell, hogy illeszkedjék az alapesetbe. Ezen törvényi tényállások esetében ez nem valósul meg.

Emiatt a Btk. 197. § (2) bekezdése önálló alapeseti tényállásnak tekintendő, speciális passzív alanya a tizenkettő életévét be nem töltött személy és az elkövetési magatartás már önmagában a szexuális cselekmény végzése vagy végeztetése. A tényállás kényszerítési elemet (erőszakot, élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést) illetve a gyermek állapotának (védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát) felhasználását nem tartalmazza.

A Btk. 197. § (3) bekezdés helyes értelmezéséből, melyben a törvényi tényállás a minősített eseteket sorolja fel és világos, egyértelmű normaszöveggel mondja ki, hogy az ott írt minősítő körülmények az (1) bekezdésben meghatározott alapesetekre alkalmazhatók, továbbá a (2) bekezdésre utalás ezen bekezdésben nincs, így a (2) bekezdésben meghatározott alapesetre nem alkalmazható.

Ugyanezt az értelmezést támasztja alá a Btk. 197. § (4) bekezdés a) pontja szerinti újabb minősítő körülmény, mely szerint az (1) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövető személy öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ez a minősítő eset sem tartalmaz visszautalást a (2) bekezdésben meghatározott alapesetre.

A Btk. 197. §-hoz tartozó indokolás hivatkozik a 2011/93/EU irányelv elvárásaira és arra, hogy ez a szabályozás ebben a formájában unió konform. A BJE is megteszi ezt, azonban nincs kellő figyelemmel arra, hogy az irányelv egyértelműen úgy foglal állást, hogy a „beleegyezési korhatár meghatározása tagállami hatáskör” (2. cikk b) pont).

Az irányelv 3. cikk (5) bekezdése olyan magatartásokra vonatkozik, amelyekben kényszerítést alkalmaznak, vagy amelyek esetében kiszolgáltatott helyzettel élnek vissza.

Erre hivatkozik a BJE is.

A Btk. 197. § (2) bekezdése azonban ilyen helyzetet nem tartalmaz. A Btk. 197. § szabályozása unió konform, a hivatkozott irányelv elvárásait teljesíti. Ha ezt nem tenné, akkor sem lehetne a terhelt terhére felhívni az irányelv rendelkezéseit, mivel az a büntetőjogi legalitás elvét a nullum crienen-nulla poena sine lege elvét sérti.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke értelmezéséből adódik, hogy a jogszabály céljára annak szövegéből kell következtetést vonni, nem pedig a miniszteri indokolásból. Ez alapján kijelenthető, hogy egy világos normaszöveg értelmezését végezte el a BJE úgy, hogy valójában nem a Btk-t értelmezte, hanem a felelősséget súlyosító normát alkotott, a Btk. 197. § (2) bekezdése szerinti büntetési tétel 10 évben meghatározott felső határát felemelte 15 évre.

-o-

Az Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdés b) pontján, illetőleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv) 25. §-án alapul. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján a törvényszék a Kúria 2/2016. Büntető Jogegységi Határozatának extunk, a közzététel napjára visszamenő hatályú megsemmisítését indítványozza, az Abtv. 45. § (6) bekezdése szerint a BJE alkalmazásával jogerősen lezárt büntetőügyek felülvizsgálatának elrendelése mellett.

A törvényszék a Be. 307. § (1) bekezdése szerint eljárva a Be. 266. § (1) bekezdés b) pontja alapján a büntetőeljárást felfüggesztette, az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése céljából.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 307. § (2) bekezdése zárja ki.

S z o l n o k , 2017. március 21.

Dr. Víghné dr. Tigyi Anikó s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Papp Judit s.k.
a tanács tagja

Dr. Pócs Teodóra s.k.
a tanács tagja

A kiadmány hitelül:

